№. 99. 1850.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is ... in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en ... cents voor afzonderlijke nommers.

VRIJDAG 26 APRIL.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 16.) *BESLUIT van den 14den April 1850, bevattende eene wijziging van dat van 29 Maart 1822* (Staatsblad n°. 7), *houdende bepalingen omtrent de wijze van benoeming der* dijk- en polderbesturen.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 20sten Februarij 1850, litt. E 3de afdeeling A;

Op een aan Ons gerigt adres van de Provinciale Staten van *Zuid-Holland*, strekkende onder anderen om, ten gevolge der afschaffing, krachtens het 4de additionnele artikel der Grondwet, van het heerlijk regt van voordragt tot openbare betrekkingen, de bevoegdheid tot die voordragt met betrekking tot leden en beambten van dijk- en polderbesturen nader te regelen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 25sten Maart 1850, n°. 2);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 12den April 1850, litt. D 3de afdeeling A,

Hebben goedgevonden en verstaan, art. 4 van het besluit van 29 Maart 1822 (*Staatsblad* n°. 7) aldus te wijzigen:

» De bepaling van het voorgaande artikel is niet toepasselijk, waar de reglementen, octrooijen of bestaande gebruiken aan ingelanden de bevoegdheid toekennen om een of meer personen tot het bekleeden van voornoemde posten voor te dragen; welke voordragt door hen aan Gedeputeerde Staten der provincie zal worden gedaan, die haar, met hunne consideratien, aan voorzegden Onzen Minister zullen toezenden."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Amsterdam, den 14den April 1850.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Thorbecke.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* April 1850.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. van Rappard.

(Staatsblad n°. 17.) *BESLUIT van den 17den April 1850, houdende nadere bepalingen omtrent de daarbij bedoelde heerebaan in de provincie* Zeeland.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz, enz.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Finantien, van ... April 1850, n°. 107, In- en Uitgaande Regten,

Herzien het Koninklijk besluit van 14 November 1840 (*Staatsblad* n°. 73);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bij art. 4 van opgemeld besluit, gedurende de zes wintermaanden, als heerebaan aangewezen weg, loopende van *Oudeman* nabij de herberg genaamd het *Goedleven* tot op de zoogenaamde ...kstraat en het *Eiland*, strekkende naar *Waterlandkerkje*, tot den uitvoer van producten van den landbouw, wordt ook gedurende de zomermaanden opengesteld voor den uitvoer van producten van den landbouw, vruchten en vee.

Art. 2. De vereischte aangifte van, of de betaling der verschuldigde regten voor de ten uitvoer bestemde langs dien weg vervoerd wordende goederen, zal geschieden aan het kantoor *St. Kruis* aan de *Brakke*.

Onze Minister van Finantien is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den April 1850.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
Van Bosse.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* April 1850.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. van Rappard.

(Staatsblad n°. 18.) *BESLUIT van den 24sten April 1850, houdende bepaling, dat de groote of zoutharing-visscherij voor den jare 1850 zal mogen worden aangevangen op den tienden Junij.*

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gezien de wet van den 18den Mei 1848 (*Staatsblad* n°. 21) tot tijdelijke wijziging van art. 26 der wet van 12 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 15), op de uitoefening der groote visscherij;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 23sten April 1850, n°. 59 (Kabinet),

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de groote of zoutharing-visscherij, voor het loopende jaar 1850 zal mogen worden aangevangen op den *tienden* Junij eerstkomende, en dat mitsdien de netten voor het eerst zullen mogen worden uitgeworpen, om in volle zee haring te visschen, in den avond van genoemden *tienden* Junij.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 24sten April 1850.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Thorbecke.

Uitgegeven den *zes en twintigsten April* 1850.
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. van Rappard.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 20sten April 1850, n°. 84, zijn benoemd:

tot plaatsvervanger van den kantonregter te Alkmaar, *C. Boonacker*, procureur bij de arrondissements-regtbank aldaar; en

tot plaatsvervanger van den kantonregter te Schagen, mr. *C. Visser*, advocaat en burgemeester aldaar.

Bij Koninklijk besluit van den 11den April jl., n°. 61, is aan mr. *V. M. Nieuhoff*, voormalig regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, een pensioen verleend van f 1146 's jaars, en zulks op grond van art. 5, in verband met art. 43 der wet betreffende de burgerlijke pensioenen van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24).

Bij den Minister van Finantien zijn, ten behoeve van 's Rijks schatkist, onder de letters *N. N.*, uit *Nijmegen*, drie coupons, te zamen betaalbaar met f 7.17½, ontvangen.

's Gravenhage, den 23sten April 1850.

De Minister voornoemd,
Van Bosse.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, *den 25sten April.*

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen het volgende

ONTWERP VAN WET *houdende toestemming tot de echtverbindtenis van Hare Koninklijke Hoogheid de Prinses* Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa *der Nederlanden.*

Wij WILLEM III, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens art. 20 der Grondwet, eene Prinses van Ons Huis, buiten toestemming der Staten-Generaal een huwelijk hebbende aangegaan, geen regt tot de Kroon der Nederlanden heeft;

Overwegende, dat het wenschelijk is de grondwettige troonopvolging zooveel mogelijk te verzekeren;

Overwegende, dat de ontworpene huwelijks-verbindtenis tusschen Onze beminde Nicht de Prinses Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa *der Nederlanden*, Dochter van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik *der Nederlanden*, en Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins Karel Lodewijk Eugenius, *Hertog van Scandinavie*, Zoon van Zijne Majesteit den Koning van Zweden en Noorwegen, der Gothen en Wandalen, daarenboven aan de bevestiging der vriendschappelijke verhouding tusschen de beide Rijken en Regerende Huizen, en daardoor aan het algemeen welzijn, bevorderlijk kan zijn,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De bij art. 20 der Grondwet gevorderde toestemming wordt verleend tot de ontworpene huwelijks-verbindtenis tusschen Onze beminde Nicht Prinses Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa *der Nederlanden* en Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins Karel Lodewijk Eugenius, *Hertog van Scandinavie*, Zoon van Zijne Majesteit den Koning van Zweden en Noorwegen, der Gothen en Wandalen.

Lasten en bevelen enz.

De memorie van toelichting, welke dit wets-ontwerp vergezelt en door de heeren Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie onderteekend is, luidt als volgt:

» Het aangeboden wets-ontwerp houdende toestemming der Staten-Generaal tot het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa, Dochter van Zijne

Koninklijke Hoogheid Prins FREDERIK *der Nederlanden*, met Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins KAREL LODEWIJK EUGENIUS, *Hertog van Scandinavie*, Zoon van Zijne Majesteit den Koning van Zweden en Noorwegen, der Gothen en Wandalen, strekt ter voldoening aan art. 20 der Grondwet, welks nakoming Zijne Majesteit aan Zichzelven, als Hoofd van het Koninklijk Stamhuis, en evenzeer aan de Natie, met welke het lot van Zijn Huis zoo naauw verbonden is, vermeent schuldig te zijn. De Regering twijfelt niet of de Staten-Generaal zullen gaarne hun zegel hechten aan de voorgenomene huwelijksverbindtenis, waartoe in het bijgevoegd ontwerp van wet hunne toestemming verlangd wordt."

De commissie voor de verzoekschriften heeft omtrent eenige aan de Kamer toegezonden verzoekschriften, onder anderen omtrent een aantal adressen alle betrekkelijk de bij de Kamer aanhangige scheepvaartwetten, verslagen uitgebragt met welker conclusien zich de Vergadering achtereenvolgens heeft vereenigd.

De commissie in wier handen gesteld zijn geweest de stukken betrekkelijk het tusschen Oostenrijk en Pruissen te Weenen op den 30sten September ll. gesloten verdrag, aangaande de vestiging van een nieuw voorloopig centraal bestuur voor Duitschland, en de acte van toetreding van den Koning voor Limburg tot die overeenkomst, op den 24/25sten November daaraanvolgende, heeft deswege verslag uitgebragt bij monde van den heer van Randwijck. De vergadering heeft zich vereenigd met het bij het rapport gedane voorstel der Commissie, strekkende om dat stuk te doen drukken en ronddeelen, ten einde de gelegenheid te geven aan die leden, welke in de genoemde, aan de Kamer toegezonden bescheiden daartoe aanleiding mogten vinden, nadere inlichtingen van de Regering te vragen of interpellatien te dien aanzien aan haar te rigten.

Nog is aan de Vergadering kennis gegeven dat door de afdeelingen benoemd zijn tot hare respective rapporteurs voor het wets-ontwerp betrekkelijk de kosten van vervolging in zake van directe belastingen, de heeren: Dommer van Poldersveldt, Hengst, Fokker, Boxman en van Hasselt.

AMSTERDAM, 24 *April*. — Heden morgen had alhier in de Zuiderkerk te gelijk met het examen der leerlingen, het jaarlijksch verslag plaats omtrent den staat der Nederduitsche Hervormde diakoniescholen. De tijdelijke voorzitter van het collegie van curatoren, de heer G. Steen jr., bragt het verslag uit, waaruit wij het volgende mededeelen:

Het getal der kinderen, die op de zes buitenscholen onderwijs ontvangen, bedraagt 2662, terwijl aan het onderwijs op de dagschool in ons weeshuis 346, en op de avondschool 146 weezen deel nemen.

Van de met lof ontslagene en zich door bijzondere ijver en leergierigheid onderscheidende leerlingen werden er, sedert het laatst gehouden verslag, 172 op de herhalings-scholen geplaatst; het getal der op die scholen onderwezen wordende bedraagt thans 413, zoodat het getal der kinderen, die thans op deze scholen onderwijs ontvangen, te zamen 3567 bedraagt. Sedert het laatst gehouden verslag, zijn er op de buitenscholen ontslagen 445 leerlingen, terwijl het getal in het weeshuis 85 bedraagt; daarentegen zijn op de buitenscholen 448, en op die van het weeshuis 148 kinderen geplaatst.

(*Amsterdamsche Courant.*)

Blijkens de aankondiging voorkomende in de *Staats-courant* van den 23sten April jl. is algemeen verkrijgbaar gesteld het *Verslag over den staat der gestichten voor krankzinnigen* enz. over het jaar 1848, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken ingediend door de inspecteurs dier gestichten.

Dit stuk strekt ten vervolge op de vroegere verslagen van gelijken aard over de jaren 1844—1847, en bevat, behalve eene beschrijving van den toestand der gestichten in 1848, zeer uitvoerige bijzonderheden nopens de afwisseling der bevolking in die inrigtingen gedurende 1848, zoowel voor dat jaar op zich zelf, als vergeleken met de uitkomsten, die nu over eene reeks van vijf achtereenvolgende jaren zijn openbaar gemaakt.

Daaruit blijkt, dat ook weder in 1848 zeer belangrijke verbeteringen aan de hier bedoelde gestichten zijn toegebragt; — dat op den weg van vooruitgang, dien men in de laatste jaren met opzigt tot dit voor de lijdende menschheid zoo aangelegen onderwerp is ingeslagen, gestadig wordt voortgetreden; — en dat de goede vruchten daarvan merkbaar zijn, niet alleen in de leniging van het ongeluk der lijdenden door eene vroeger ten aanzien van krankzinnigen ongekende menschlievende en zorgvuldige behandeling, maar ook daarin, dat het getal dergenen, die hersteld aan de maatschappij worden teruggegeven, in verhouding tot dat der opgenomenen, steeds aangroeit, gelijk het dan ook in 1848 dat van alle vroegere jaren heeft overtroffen.

Dit verslag geeft dus allezins aanleiding om te herhalen wat in ons nommer van 8 Augustus des vorigen jaars, bij de vermelding van het verslag over 1847, opgemerkt werd:

» Het doel dezer mededeeling zou bereikt worden, wanneer zij iets mogt bijdragen, om hun, aan wie de zorg voor krankzinnigen is opgedragen, te doen beseffen, dat zij zich van die zorg slecht zouden kwijten, zoo zij zich van eene zeer spoedige plaatsing in de welingerigte gestichten nog lieten terughouden, door daarbij nog steeds te denken aan verblijven, gelijkstaande met gevangenissen, op wier bewoners schande zoude kleven. Vroeger, toen het hoofddoel dier inrigtingen was, de krankzinnigen voor de maatschappij onschadelijk te maken; toen die ongelukkigen veelal werden opgesloten in holen, gelijk men ze thans te vergeefs in gevangenissen zoude zoeken — toen moge de afkeer van zulke gestichten gegrond zijn geweest. Thans echter, nu het hoofddoel is geworden de krankzinnigen als zieken te verplegen, hen geneeskundig te behandelen en menschkundig te leiden, en alle mogelijke zorg te wijden aan hunne genezing en aan de verzachting van hun ongelukkig lot, — nu kan men dat ongeluk slechts verzwaren wanneer men hunne plaatsing in gestichten, die slechts als zieken-inrigtingen te beschouwen zijn, geheel nalaat of zelfs maar uitstelt tot de ziekte te diepe wortelen geschoten en een zoodanig karakter aangenomen heeft, dat de herstelling, die bij eene spoedige plaatsing welligt verkregen zou zijn, òf merkbaar vertraagd òf onmogelijk gemaakt is."

Uit het verslag over 1848 nemen wij nu het volgende over:

» Het is ons aangenaam reeds terstond te kunnen opmerken, *eensdeels*, dat het jaar 1848 zich gunstig heeft onderscheiden door een aanzienlijk getal herstelden, en dat wij, bij vergelijking met vroegere jaren, meer en meer sporen ontwaren, dat het vertrouwen in het nut der geneeskundige gestichten, ofschoon langzaam, algemeen begint toe te nemen, hoewel het spoedig plaatsen der lijders in die gestichten, dat van zooveel gewigt is, nog steeds veel te wenschen overlaat, en *anderdeels*, dat onze bevinding in 1848 aangaande den toestand der gestichten, de orde die daarin heerscht, de zorg die aan de verpleging der krankzinnigen wordt gewijd, in het algemeen doorslaande bewijzen opleverde van eenen geregelden vooruitgang, waardoor die inrigtingen meer en meer vruchten voortbrengen en aan het groote doel hunner daarstelling beantwoorden.

» Het strekt ons tot genoegen het overzigt van den toestand der gestichten te kunnen aanvangen met de verklaring, dat wij de bestuurderen en de geneesheeren der onderscheiden gestichten, over het algemeen, met den besten geest bezield vonden, om op den weg van hervorming en verbetering, die in de laatste jaren met zooveel kracht en opofferingen is ingeslagen, verder te blijven vooruitgaan, voor zoover de verschillende toestand der gestichten daartoe aanleiding gaf of veranderingen gedoogde; gelijk mede dat onze opmerkingen en raadgevingen, even als vroeger, met de meeste welwillendheid werden ontvangen.

» Naar mate men meerdere zorg en oplettendheid besteedt bij de behandeling der krankzinnigen, die door hunnen verschillenden toestand, geaardheid, gewaarwordingen en neigingen, zooveel verscheidenheid opleveren en waarbij gedurig geheel nieuwe gevallen voorkomen, naar die mate, zeggen wij, toont ook de ondervinding meermalen de noodzakelijkheid, om te zoeken naar nieuwe en doeltreffende middelen van verpleging en verzorging in zoodanige bijzondere gevallen, die niet zelden moeijelijkheden van onderscheiden aard opleveren. Wij stelden het ons, in zulke omstandigheden en ook met opzigt tot andere punten, steeds tot eene aangename taak, het goede in een of ander gesticht met eenen gelukkigen uitslag beproefd, ter navolging in de andere gestichten aan te bevelen en langs dien weg algemeen te maken, waardoor de wijze van verplegen zooveel mogelijk overal in gelijke mate vooruitgaat.

» In den loop van het jaar 1848 is de geheele vernieuwing der gebouwen van het geneeskundig gesticht te 's Hertogenbosch voltooid. In verband daarmede zijn ook de tuinen en open plaatsen voor de onderscheiden klassen en seksen, overeenkomstig hunne bestemming, aangelegd. Daarbij is met zooveel zorg te werk gegaan, dat men, bepaaldelijk in die voor de lagere klasse, uitsluitend zoodanige planten en bloemen aankweekt, die in het algemeen meer bijzonder vallen in den smaak der behoeftigen te 's Hertogenbosch en omstreken. De indruk dien de aanblik van het voltooide gebouw op ons te weeg bragt, vervulde geheel de verwachting in ons verslag over 18.. geuit, dat het, na die voltooijing, zou kunnen wedijveren met de beste der gestichten in Nederland, welke door het verbeteren van oude inrigtingen zijn tot stand gebragt. De kundige architect heeft hierbij zooveel smaak aan den dag gelegd, en de inrigting van het geheele gebouw zoozeer met verscheiden nuttige bijzonderheden weten te verbinden, dat wij meermalen reeds bij het mede beramen der veranderingen, die aan andere gestichten moeten worden toegebragt, met vrucht vele punten ter navolging hebben kunnen aanbevelen.

» De verblijfzalen zijn gemeubeleerd in overeenstemming met den stand der lijders, waarvoor zij zijn bestemd. Die zalen zijn zeer opwekkend, terwijl ook de slaapzalen en kamers alle zeer doelmatig zijn ingerigt. In den tuin voor de dames der eerste en tweede klasse, zijn fonteinwerken aangebragt, die in verband staan met de waterleidingen der niet ver daarvan verwijderde badinrigting.

» Alleen de localen voorloopig bestemd tot afzondering der woeligen en onzindelijken van de meer rustigen en zindelijken, laten nog te wenschen over, zoo in ruimte als in enkele andere opzigten. Daarin zal voorzien worden, zoodra de daartoe vereischte middelen beschikbaar zullen zijn.

» In het gesticht te Zutphen is, na het voltooijen, in 1847, eener aanzienlijke en zeer doelmatige uitbreiding van de afdeeling voor de mannen, waarvan wij in ons verslag over dat jaar melding maakten, een aanvang gemaakt met eene belangrijke verbouwing en uitbreiding der afdeeling voor de vrouwen der lagere klassen, die in dat jaar reeds ver is gevorderd. Tot het vinden der daartoe vereischte middelen heeft bijgedragen eene overeenkomst door bestuurders over dat gesticht aangegaan met het provinciaal bestuur van Drenthe, nopens het opnemen en verplegen der behoeftige krankzinnigen uit dat gewest. Een aangrenzende grond is aangekocht en met dien, waarop vroeger de nu afgebroken cellen voor vrouwen stonden, aan de afdeeling voor vrouwen getrokken. Daardoor is die afdeeling met twee nieuwe verblijfzalen, uitkomende op eene ruime open plaats en met slaapzalen boven vermeerderd; terwijl tevens zoowel de naai- en breikamer als de ziekenkamer merkbaar zijn vergroot. Die uitbreiding heeft eene voldoende gelegenheid daargesteld om de onrustige en onzindelijke lijderessen van de lagere klassen, af te zonderen van de rustige en zindelijke; iets dat voor eene goede verpleging zoo noodzakelijk is. In verband hiermede zijn eenige cellen voor de vrouwen in de nabijheid der localen voor de onrustigen en onzindelijken verplaatst. Men heeft in dat gesticht, alwaar de ijzeren draaivensters, die er vroeger bestonden, door bekrompenheid en minder goede inrigting dan elders, bevonden zijn niet genoegzaam aan het doel te beantwoorden, bij de verbouwingen in 1847 en 1848, de voorkeur gegeven aan gewone opschuiframen, buitenwaarts voorzien van ijzeren hekwerk tot op de hoogte, waarop de ramen kunnen worden opgeschoven.

» Al de tuinen en open plaatsen in dit gesticht vormen een aaneensluitend geheel, hetwelk door niets anders is gebroken, dan, zoo als onvermijdelijk is, door eenen middengang tot afscheiding der seksen en door ... ningen tot afscheiding der klassen. Het spreekt van zelf, dat de zuiverheid der lucht door de daaruit ontstaande ruimte, even als de wasdom der bloemen en planten, zeer wordt bevorderd. In het voor alsnog bestaand gebrek van galerijen in de tuinen voor de lijders der hoogere klassen, is, in afwachting dat daarin zal kunnen worden voorzien, te gemoet gekomen door doelmatig ingerigte prieëltjes.

» Bij de toeneming van het getal der verpleegden uit de hoogere klassen, is het meubilair bepaaldelijk voor deze in 1848 op eene voldoende wijze verbeterd. Daartoe heeft ook bijgedragen, dat in den ruimen wel ingerigten timmerwinkel, in de afdeeling voor de mannen, vele meubelstukken door krankzinnigen gemaakt hebben kunnen worden.

» In de overige gestichten hebben in 1848 òf geene verbouwingen, òf althans geene op eene groote schaal plaats gehad. In die te 's Gravenhage, Rotterdam, Dordrecht en Delft niet, omdat men daar nog steeds in afwachting verkeerde van het besluit der Provinciale Staten van Zuidholland, dat op de verdere bestemming en inrigting daarvan eenen beslissenden invloed moest uitoefenen. In de voor krankzinnigen bestemde afdeelingen der burgergasthuizen te Amsterdam en te Haarlem niet, omdat het te voorzien was, dat dezen in 1849, bij het in gebruik stellen van het provinciaal geneeskundig gesticht voor Noordholland, te Bloemendaal, als gestichten voor krankzinnigen zouden worden opgeheven. In het gesticht voor behoeftige Israëliten te Amsterdam en in de gestichten te Utrecht, te Deventer en te Maastricht niet, omdat de aanzienlijke verbouwingen, of de geheel nieuwe inrigting daarvan in vorige jaren, hebben te weeg gebragt, òf dat daaraan thans geene behoefte bestond, òf dat de groote kosten daaraan besteed, hebben veroorzaakt, dat hetgeen hier en daar nog verder tot verbetering aangebragt zou kunnen worden, verschoven is moeten worden tot dat de daartoe vereischte geldelijke middelen zullen zijn verkregen.

» Desniettemin vonden wij in 1848 in onderscheiden dier gestichten eenige, sedert onze vorige inspectie, op kleinere schaal aangebragte verbeteringen, die loffelijk getuigen van de aanhoudende zorg der bestuurders om die inrigtingen al meer en meer aan hare tijdelijke of blijvende bestemming te

beantwoorden. Zoo vonden wij te 's Gravenhage op de bovenverdieping drie vrij doelmatige slaapkamers voor vrouwen van den burgerstand ingerigt, en de daaraan grenzende zitkamer, waar naai- en breiwerk verrigt wordt, verbeterd: terwijl ook in eenige der oude cellen de oorzaak der daarin geheerscht hebbende onzuivere lucht was weggenomen.

» Te Rotterdam waren de ijzeren staven voor een zestiental ramen weggebroken, en die ramen zelve vernieuwd en van grootere glasruiten voorzien.

» Te Dordrecht zijn in 1848 de cellen voor de vrouwen verbeterd, door het aanbrengen van licht- en luchtopeningen van boven; terwijl in twee daarvan bedsteden zijn gemaakt voor epileptici, ter voorkoming van ongelukken. Op de slaapzaal voor de vrouwen der laagste klasse is, door ventilators, de verheid der lucht bevorderd. Op de heining van den tuin voor de mannen is, ten einde het overklimmen te beletten, hoog latwerk aangebragt. De slaapkamers voor de heeren zijn door eenen krankzinnige geverwd en behangen. De latten deuren voor de bedsteden waarin onrustigen slapen, zijn, door rondschaving, verbeterd; terwijl eindelijk een aangekocht aangrenzend huis tijdelijk is ingerigt voor de afzonderlijke verpleging van de patienten, die door de cholera aangetast mogten worden.

» Te Delft zijn ééne verblijf- en twee slaapkamers, door verbeterd ameublement, dienstbaar gemaakt voor vrouwen van den burgerstand. In de slaapzaal voor de behoeftige vrouwen is, even als te Dordrecht, de zuiverheid der lucht door het daarstellen van ventilators verbeterd. In de tuinen zijn meer prieeltjes gemaakt; terwijl voorts een aan die tuinen onmiddellijk grenzend huis, erve en tuin is aangekocht, om bij de eventuele verbouwing van het gesticht op eene ruimere schaal, daaraan getrokken te kunnen worden, in afwachting waarvan dat perceel thans voorloopig tot het geven van baden wordt gebruikt.

» In het gesticht voor behoeftige Israëliten te Amsterdam is eene zoogenaamde Authenrietsche cel daargesteld, door de wanden en den vloer met stroo te bekleeden en dat met grof geolied en daarna geverwd linnen te overdekken; zoodat ook de meest razende zich daarin aan niets kan beschadigen. Dit is de eenige cel van dien aard in de Nederlandsche gestichten. Het is ons niet gebleken, dat daaraan in de andere gestichten behoefte gevoeld. Men verzekerde ons echter, dat zij enkele malen met vrucht werd gebruikt. Overigens zijn hier de vroeger om de kagchels geplaatste hekken verbeterd, met het doel om, zooveel mogelijk, ongelukken te voorkomen.

» Het gesticht te Utrecht onderscheidt zich steeds, zoowel door de ruimte als het hoogst doelmatig ingerigt ameublement van de localen voor de lijders der hoogere klassen, wier daaraan grenzende tuinen mede voortreffelijk zijn. Hier is vooral van toepassing, dat de aanzienlijke in de vorige jaren gedane uitgaven, gevoegd bij de buitengewone onkosten door de duurte der levensmiddelen in de laatste jaren veroorzaakt, geene verdere verbouwingen in 1848 hebben gedoogd. Intusschen is de meeste zorg gedragen om de inrigting, door eenen goeden staat van onderhoud, op de hoogte te doen blijven, waarop zij vroeger dan alle anderen en bij toeneming is geplaatst.

» Te Deventer is de afdeeling voor de vrouwen der hoogere klassen, door het inrigten van eenige nieuwe kamers, uitgebreid. In de verblijfkamer voor de woelige en onzindelijke mannen der laagste klasse is, door het stellen van een nieuw vensterraam, meer licht en luchtverversching aangebragt. Op het open plaatsje voor onrustige en onzindelijke vrouwen der lagere klasse is eenig plantsoen en een afdak met zeildoek bespannen, tot beschutting tegen de zon, gemaakt. Voorts zijn onderscheiden in den zomerwinkel van het gesticht vervaardigde meubelen geplaatst, terwijl voor de krebben op eene der slaapzalen van de vrouwen der laagste klasse, zeer sierlijke, in het gesticht zelf vervaardigde gordijnen zijn gehangen.

» Het geheel nieuw daargestelde gesticht voor behoeftige krankzinnigen te Maastricht zagen wij in 1848 voor het eerst bewoond en in werking. Onze bevinding bevestigde, in eene ruime mate, de gunstige verwachting, die wij, blijkens ons verslag over 1847, daarvan hadden opgevat. Wij waren, bij vergelijking met de vroegere verpleging in de nu opgeheven uiterst gebrekkige bewaarplaats te dier stede, in vele opzigten getroffen door de zoozeer in het oog vallende verbetering, die het lot van zoovele ongelukkigen had ondergaan, hoewel zij dan ook nagenoeg allen in eenen ongeneeselijken staat in het nieuwe gesticht waren overgebragt. Bij vele was de tevredenheid daarover blijkbaar, terwijl tegenover de vroegere onrust, woede, onzindelijkheid en algemeene verwaarloozing, thans het uiterlijk voorkomen, de algemeene rust, orde en zindelijkheid der patienten op eene waarlijk treffende wijze getuigden van den zoo heilzamen invloed, dien de menschlievende en doelmatige verzorging en behandeling uitoefent, ook zelfs op hen, die door eene langdurige ondoelmatige verpleging het meest zijn verdierlijkt. Voorts waren, sedert ons vorig bezoek van het destijds nog niet bewoonde gesticht, nog eenige, meest toen door ons aangegeven verbeteringen, tot stand gebragt, zoo als het plaatsen van sierlijk ijzeren hekwerk aan de buitenzijde der vensters van de slaapzalen, als voorzorg tegen ontvlugting, het behoorlijk afsluiten der trappen, die naar de inrigting voor de beide seksen leiden; het stellen van nachtlichten in de muren der slaapzalen; het aanbrengen eener zitplaats bij iedere kreb, enz. Het trok onze opmerking, dat de cellen in dit gesticht aan de buitenzijde zijn voorzien van een zeer gemakkelijk middel, om de licht- en luchtramen in de zoldering op en neder te laten, zonder dat het daartoe noodig zij in de cellen te gaan. Voorts is nog in 1848 de buitenmuur van een der tuinen aanmerkelijk verhoogd, ten einde verontrusting der patienten van den kant der aangrenzende straat te beletten. Het meubilair vonden wij voldoende ingerigt voor een gesticht enkel voor behoeftigen bestemd, terwijl men zich op de slaapzalen met goed gevolg van ijzeren krebben bedient."

» . . . . Wij kunnen nopens de wijze der geneeskundige behandeling van de lijders, in het algemeen, het gunstig getuigenis daaromtrent in ons vorig verslag voorkomende, herhalen.

» . . . . De influenza, die in het begin van 1848 ook hier te lande vrij algemeen heerschte en op de sterfte eenen ongunstigen invloed heeft uitgeoefend, heeft zich, zoo als wij later zullen aantoonen, in de gestichten te Zutphen en Deventer met hetzelfde nadeelig gevolg, en meer dan in de overige gestichten, doen gevoelen; terwijl in het buitengasthuis te Amsterdam ook weder dat jaar veel lijders door tusschenpoozende koortsen zijn aangetast, waarvoor, ondanks de goede zorgen zoo van den geneesheer als van het bestuur van het gesticht, het uitwendig voorkomen van velen merkbaar minder gunstig was, dan wij dit in de overige gestichten vrij algemeen mogten opmerken, waarin wij op nieuw eene in het oog vallende vrucht aanschouwden der zorgvuldige en menschlievende verzorging, die den ongelukkigen lijders nu wordt te beurt valt. Het is niet tot onze kennis gekomen, dat zich in 1848 andere dan de opgenoemde epidemische ziekten in de gestichten hebben voorgedaan, dan in Rotterdam, waar 3 lijders aan de cholera asiatica bezweken zijn.

» . . . . De verbetering, die de psychische leiding in het gesticht te 's Hertogenbosch, blijkens ons verslag van 1847, toen aanvankelijk had ondergaan, heeft zich in 1848 bestendigd. Zeer merkbaar is de vooruitgang, die in dat jaar te dien opzigte in het gesticht te Zutphen heeft plaats gehad. In het buitengasthuis te Amsterdam, te Utrecht en te Deventer, werd de vroeger te dien opzigte bereikte hoogte gehandhaafd. Ook in het Israëlitisch gesticht te Amsterdam en te Maastricht werd hiervoor veel zorg gedragen. In de eindelijk onder de geneeskundige gerangschikte gestichten te 's Gravenhage, Rotterdam, Dordrecht, Delft en Haarlem ontbrak het nog steeds aan vele middelen, die tot eene volkomen regeling daarvan onmisbaar kunnen worden geacht, waarin echter ook door de hulp van zeer geschikte en ijverige directeuren, in de beide eerstgenoemden het meest, door verdubbelde krachtsinspanning werd te gemoet gekomen. In dat te Haarlem liet dit onderwerp het meest te wenschen over.

» . . . . De door ons, dáár waar die vroeger ontbrak, steeds met aandrang aanbevolen zorg voor behoorlijke luchtverversching en zindelijkheid in de onderscheiden localen, voor het handhaven der goede orde, en het zooveel doenlijk bevorderen van rust en tevredenheid onder de lijders, is na den vooruitgang, die in 1848 daaromtrent in sommige gestichten en bijzonder ook in dat te Zutphen plaats had, thans algemeen tot zoodanige hoogte opgevoerd, dat wij, hoewel dan ook hier en daar te dien aanzien bijzonder wordt uitgemunt, gerust durven verklaren, dat in het algemeen dienaangaande slechts zeer weinig te wenschen meer overblijft.

» Met de meeste klem hebben wij steeds, bij iedere onzer inspectien, aangedrongen, dat al het mogelijke zou worden aangewend om de werkzaamheid onder de krankzinnigen te bevorderen, en allen die daarvoor slechts eenigzins vatbaar zijn, te ontrukken aan eene ledigheid en daaruit voortvloeijende overgave aan bepeinzingen en afgetrokkenheid, waarvan de nadeelige invloed op de herstelling geen betoog behoeft. Sedert lang is men daarin dan ook, op zeer enkele uitzonderingen na, vrij algemeen geslaagd bij de vrouwen, waarvan zeer vele kunnen worden bezig gehouden met naaijen, breijen, stoppen, het verzorgen van de wasch, het schoonmaken van groenten en onderscheiden keuken- en huiswerk. Voor de mannen echter is het dikwerf zeer moeijelijk genoegzaam werk te vinden, om hen geregeld bezig te houden, vooral in die gestichten, die nog in eenen provisionelen toestand verkeeren, en waarin het, uit dien hoofde, nog of geheel of aan genoegzaam ruime en welingerigte eigenlijk gezegde werkplaatsen ontbreekt.

» . . . . Behalve de middelen tot werkverschaffing, verdienen, bij eene goede behandeling van krankzinnigen, niet minder alle opmerkzaamheid die tot uitspanning en afleiding. In de geneeskundige gestichten te Zutphen, te Utrecht en Deventer bevinden zich voor de hoogere klassen biljarten, piano's en enkele andere muziekinstrumenten; terwijl zij die daarvoor lust gevoelen en er toe in staat zijn, schilder-, teeken- en schrijfgereedschap erlangen. Voorts wordt aldaar, met de daarvoor geschikte patienten, nu en dan buiten het gesticht gewandeld en ook meermalen gereden; terwijl in de genoemde en in meer andere gestichten, op verschillende wijzen, wordt gezorgd voor het verschaffen van lectuur, waartoe bepaaldelijk te Zutphen en te Utrecht op eene eenigzins ruime en te Dordrecht op eene meer beperkte schaal, bibliotheken zijn aangelegd, waarvan de beide eersten in 1848 met onderscheiden werken zijn verrijkt. Te Zutphen wordt daartoe jaarlijks vijftig gulden besteed, en is in 1848 met goed gevolg ingevoerd het houden eener dagelijksche bijeenkomst van de hoogere klassen der mannen met den huismeester, gedurende anderhalf tot twee uren, waarin ieder, beurtelings, iets uit een boek voorleest of somwijlen eigen vervaardigde opstellen voordraagt. Voorts is te Zutphen en te Utrecht besloten tot het nemen van proeven met gymnastische oefeningen.

» Overigens strekt het gebruik der tuinen en open plaatsen tot een gestadig en de gezondheid bevorderend middel van uitspanning, dat meer en meer wordt veraangenaamd, zoowel door den toenemenden wasdom der daarin geplaatste boomen en planten, als, in onderscheiden gestichten, door het aanbrengen van volières met gevogelte, broeikassen en andere afleidende voorwerpen. Te 's Hertogenbosch heeft men voor de mannen der lagere klasse eene beugelbaan gemaakt, eene uitspanning, die, zoo men ons verklaarde, door hen boven alle andere wordt verkozen, en waarmede zich vrij gestadig een aantal lijders bezig houdt. In vele gestichten bevinden zich kegelbanen, waarvan echter, in het algemeen, weinig gebruik wordt gemaakt, en schommels, waaromtrent zoo verschillend wordt gedacht, dat de geneesheer te Zutphen de aldaar aanwezige heeft doen wegnemen, tot voorkoming der herhaling van ondervonden ongelukken en het ontstaan van te groote opgewektheid; terwijl wij meermalen getuigen waren, dat daarvan in andere gestichten vrij veel gebruik werd gemaakt, zonder dat zulks tot ongelegenheden aanleiding gaf. Hier en daar wordt ook naar den ring geworpen, terwijl eindelijk in alle gestichten onderscheiden kleine zittende spellen, zoo als schaak-, dam-, domino-, lotto-, kaart- en andere spellen voorhanden zijn.

» Al het medegedeelde zal, zoo wij vertrouwen, de overtuiging wekken, dat meer en meer alles wordt aangewend, wat strekken kan, eensdeels om de herstelling te bevorderen van de daarvoor vatbare lijders en, anderdeels, om het ongeluk van hen, op wier genezing men niet kan hopen, zooveel dit doenlijk is, te verzachten, en de neiging tot vadzigheid en lediggang tegen te gaan, waartoe bij zeer velen, vooral bij de meer of min onnoozelen, zulk eene groote overhelling bestaat, die in hooge mate stompzinnigheid en dierlijkheid bevordert.

» Dit stelsel, dat het vroegere heeft vervangen, waarbij men zich eeniglijk ten hoofddoel stelde het nemen van voorbehoedmiddelen van allerlei aard, om de krankzinnigen te beletten anderen te beleedigen, brengt als van zelf mede, dat het gebruik der middelen van bedwang en bestraffing meer en meer afneemt. Die middelen beperken zich, voor hen die door voorbijgaande vlagen van razernij worden overvallen, tot kortstondige opsluiting in cellen en het nu en dan, voor eenigen tijd, plaatsen in wel ingerigte dwangstoelen, waarvan in 1848 te Zutphen twee en te Maastricht één nieuwe zijn aangeschaft; terwijl men degenen, die vernielzucht of neiging tot zelfmoord aan den dag leggen, of ook wel door zucht om steentjes en allerlei gevonden stoffen door te slikken, worden gedreven, dwangbuizen en jakken of lederen armriemen, of handschoenen aantrekt. Van dit een en ander bedient men zich echter slechts uiterst zeldzaam, het meest nog in die gestichten, waar nog geene genoegzame localen tot afzondering der minder rustigen en zindelijken van de anderen, daargesteld hebben kunnen worden. Te Zutphen en te Deventer zijn de cellen in geruimen tijd, en te Maastricht, waar nog korten tijd te voren in het vroegere gesticht zoo veel woeling en onrust heerschten, nog in het geheel niet gebruikt. Het is ons dikwijls voorgekomen, dat wij, bij onze inspectie, in sommige gestichten, geenen enkelen lijder aantroffen, die van eenig dwangmiddel hoegenaamd was voorzien; hetgeen kan strekken tot een doorslaand bewijs, wat eene menschkundige, zachtzinnige en belangstellende leiding vermag tot tempering van driften, die, bij de vroegere onmenschkundige en hardvochtige behandeling, meer en meer ontvlamden, met het treurig gevolg, dat de kwaal daardoor niet slechts werd bestendigd maar zelfs verergerd.

» Bij zooveel blijken als het medegedeelde oplevert, dat er ook weder in 1848 in veel opzigten vooruitgang heeft plaats gehad, en dat men dus den weg van verbetering algemeen is blijven bewandelen, behoeft het nauwelijks vermelding, dat de gunstige berigten in onze vroegere verslagen vervat, nopens de zorg, die er gedragen wordt voor eene doelmatige voeding, verwarming, kleeding en ligging, ook op genoemd jaar bij voortduring toepasselijk zijn.

» . . . . Het is ons belangrijk toegeschenen de tabellen, zoo als die bij onze vroegere verslagen gevoegd waren, voortaan te doen vergezeld gaan van eene nieuwe tabel, strekkende tot aanwijzing hoeveel der in ieder van de geneeskundige gestichten op den laatsten December van elk jaar verpleegden in de onderscheiden provincien des Rijks te huis behooren. Zoodanige tabel,

met eene recapitulatie daarvan, is dus voor de eerste maal bij ons tegenwoordig verslag gevoegd.

Daaruit blijkt, hoe groot verschil er bestaat tusschen de onderscheiden provincien in de verhouding van het getal verpleegde krankzinnigen tot ieder hunner behoorende, tot het zielental der bevolking. Voor al de provincien te zamen is die verhouding als 3,79 tot 10,000, terwijl men, zoo als wij vroeger hebben opgegeven, de algemeene verhouding van het aantal aanwezige krankzinnigen in Nederland tot de bevolking op niet minder dan 1:1000 kan stellen, zoodat men hieruit kan besluiten tot het gebruik dat, zoowel in het algemeen als in de verschillende provincien in het bijzonder, van de gestichten wordt gemaakt. Slechts voor vier provincien bedraagt het getal verpleegden meer dan dien middelterm, te weten:

Noordholland,	5,94
Zuidholland,	5,67
Utrecht,	5,41 en
Gelderland,	3,81

Voor al de overige bedraagt het minder en voor eenige veel minder, als:

Overijssel,	3,39
Limburg,	2,42
Noordbrabant,	2,37
Friesland,	2,03
Zeeland,	1,77
Groningen,	1,37
Drenthe,	0,72.

De vermelding van eenige omstandigheden die vermoedelijk op deze belangrijke verschillen invloed hebben uitgeoefend, wordt besloten met de volgende opmerking:

» Het verdient daarom, naar ons inzien, wel eene gezette overweging van de zijde der besturen dier provincien, uit welke er zooveel minder dan uit andere verpleegd worden, om naar de oorzaken daarvan een bepaald onderzoek in te stellen, de beschikbare middelen op te sporen en in het werk te stellen, die er toe kunnen leiden, om een grooter getal der ongelukkigsten hunner geadministreerden in de weldaad eener goede geneeskundige verpleging te doen deelen, dan tot dusverre het geval was."

De bij het verslag gevoegde statistieke tabellen, en de menigvuldige beschouwingen, daaruit in dat stuk afgeleid, zijn in vele opzigten, ook uit een wetenschappelijk oogpunt, zeer belangrijk. Wij verwijzen onze lezers naar den inhoud daarvan, en bepalen ons hier tot het overnemen van slechts enkele hoofdpunten.

» De sterkte der bevolking bedroeg op 1 Januarij 1848 in de geneeskundige gestichten 567 mannen en 563 vrouwen; te zamen 1130. Uit de tabellen blijkt, dat de sterkte op 1 Januarij 1849 was 570 mannen en 602 vrouwen, te zamen 1172.

» Het getal verpleegden in de bewaarplaatsen is in 1848 hetzelfde gebleven, het bedroeg namelijk:

op 1 Januarij 1848, 22 mannen, 33 vrouwen, zamen 55;
» » » 1849, 24 » 31 » » 55.

» De oorzaak hiervan moet vooral gezocht worden in de hoogst geringe sterfte, zijnde in 1848 in de bewaarplaatsen slechts ééne vrouw overleden, hetgeen bij vroegere jaren gunstig afsteekt; terwijl 3 mannen hersteld, eene vrouw niet verbeterd en eene verbeterd zijn ontslagen.

» Opmerking verdient vooral het verschil van sekse in de geneeskundige gestichten in de laatste jaren verpleegd. Plaatsen wij die onder elkander, dan was het verschil het volgende:

in 1844,	mannen 642,	vrouwen 607,	meer mannen 35
» 1845,	» 685,	» 632,	» » 53
» 1846,	» 740,	» 689,	» » 51
» 1847,	» 787,	» 767,	» » 20
» 1848,	» 778,	» 795,	» vrouwen 17

» In ons vorig verslag vermoedden wij reeds dat het geringer verschil tusschen de seksen in 1847 dan in de vroegere jaren, misschien daaraan kon worden toegeschreven, dat, terwijl het aantal krankzinnige vrouwen in Nederland over het algemeen grooter schijnt dan dat der mannen, bij het toenemend vertrouwen in de krankzinnigen-gestichten, ook de verhouding in de seksen van het getal verpleegden daarin, de natuurlijke evenredigheid begon te naderen. Dat vermoeden schijnt door de uitkomst van 1848 allezins bevestigd te worden, daar in dat jaar reeds eene omgekeerde verhouding van die welke in de vroegere jaren bestond, is begonnen; vermits in 1848 het aantal verpleegde vrouwen dat der mannen overtreft. Hiertoe heeft echter ook bijgedragen, dat juist in 1848 het getal opgenomen mannen geringer was dan in drie der vier vorige jaren.

» In ons eerste verslag vonden wij dit verschil in sekse het grootst in de hoogere klassen, namelijk:

1ste klasse,	51 vrouwen,	94 mannen	= 54,2 : 100
2de »	88 »	121 »	= 72,7 : 100
3de »	857 »	874 »	= 98 : 100

» In 1848 blijkt het, dat het hier bedoelde verschil reeds veel geringer is geworden, namelijk:

1ste klasse,	30 vrouwen,	40 mannen	= 75 : 100
2de »	53 »	57 »	= 93 : 100
3de »	519 »	473 »	= 109,7 : 100

» waarin wij een blijk meenen te mogen zien, dat ook in de hoogere en burgerklassen het vertrouwen in het nut der geneeskundige gestichten toeneemt.

» .... De sterfte in het jaar 1848 is niet ongunstig te noemen; immers is zij gunstiger geweest dan in het vorige jaar. Zij bedraagt namelijk in 1848, op een getal van 1573 verpleegden, slechts 176 — 0,11,2; deze verhouding was in 1847 = 0,12,5. Nemen wij de vijf laatste jaren dooreen, door bij de verpleegden van 1844 het getal opgenomenen der vier volgende jaren te tellen, waardoor de verhouding, zoo als wij vroeger reeds hebben opgemerkt, veranderd wordt, dan verkrijgen wij op

2979 verpleegden 783 sterfgevallen = 0,26,3;

» Scheiden wij dit volgens de sekse, dan zijn op

1540 verpleegde mannen, 453 sterfgevallen = 0,29,4
1439 » vrouwen, 330 » = 0,22,9.

» Hieruit blijkt, dat de sterfte onder de krankzinnige mannen grooter is dan onder de vrouwen: eene uitkomst, die gereedelijk hare verklaring vindt in het krachtiger en meer bloedrijk gestel bij de mannen, dat sterker door ziekte wordt opgewekt en eerder leidt tot heviger aandoeningen van het vaatgestel, als hersenontsteking en mania idiopathica, die minder voor herstelling vatbaar is, gelijk mede tot beroerte en andere doodelijke uitgangen der ziekte.

» Het getal verbeterd vertrokkenen was in de vier vorige jaren telkens toegenomen en wel in de volgende verhouding, als: 28, 33, 36 en 43. In 1848 is dit getal echter weder gedaald tot 32.

» Het getal hersteldén in 1848 is aanzienlijk, namelijk 170. Berekenen wij dit in verhouding tot het getal opgenomenen 444, zoo verkrijgen wij 0,38,3, eene hoogst gunstige uitkomst, welke die van alle vorige jaren verre overtreft, toen het middelgetal bedroeg 0,34. Hierbij moet echter niet worden uit het oog verloren, dat het getal opgenomenen in 1848 geringer is dan in 1847, toen dit 487 bedroeg, hetgeen op de verhouding eenen gewigtigen invloed heeft, daar in 1847 het getal hersteldén 166, dus weinig minder bedroeg dan in 1848. Onder deze 487 in 1847 opgenomenen waren echter 31 bepaald ongeneeslijken, uit de bewaarplaats te Maastricht overgenomen, medegeteld. Trekken wij nu deze 31 af van de 487, hetgeen eene zuivere vergelijking toelaat, zoo bekomen wij 456 : 166 = 0,36,4, en plaatsen wij dan de percentsgewijze verhouding der hersteldén tot de opgenomenen voor de verschillende jaren onderen, dan verkrijgen wij

1844 = 0,34
1845 = 0,32,7
1846 = 0,35,3
1847 = 0,36,4
1848 = 0,38,3

» Het is eene verblijdende uitkomst, dat het getal hersteldén jaarlijks vrij regelmatig is toegenomen, en zóó de verwachting wordt bevestigd, welke wij reeds in ons eerste verslag uit de verhouding der drie eerste jaren meenden te moeten opmaken. Voegen wij echter de vijf jaren bijeen, dan verkrijgen wij op 2142 opgenomenen 748 hersteldén = 0,34,9. Letten wij op het getal hersteldén in ieder jaar volgens de sekse, in de laatste rubriek van deze tabel voorkomende, dan zien wij, dat in de drie eerste jaren een werkelijk geringer aantal vrouwen hersteld is; dat in 1847 het getal herstelde mannen en vrouwen gelijk is geweest, en in 1848 het getal herstelde vrouwen dat der mannen is begonnen te overtreffen; doch berekenen wij de verhouding der hersteldén percentsgewijs tot het aantal opgenomen mannen, dan blijkt het, dat reeds in 1847 deze gunstige uitkomst voor de vrouwen begonnen is. Immers was deze verhouding in de drie eerste jaren voor beide seksen 0,34,

in 1847 voor de mannen 0,32,2, vrouwen 0,36,2
» 1848 » » » 0,34 » 0,41,8;

hetgeen dan ook op de verhouding voor de vijf jaren te zamen genomen, voordeel aan de zijde der vrouwen te weeg brengt, namelijk:

opgenomen mannen 1116 hersteld 376 = 0,33,7
» vrouwen 1026 » 372 = 0,36,3

» Hiertegenover staat, dat, blijkens de boven vermelde uitkomst, in de vijf jaren een grooter aantal mannen is overleden.

» In de bewaarplaatsen is het getal hersteldén, zoo als te wachten was, gering geweest, namelijk 3; terwijl, gelijk wij reeds hebben opgemerkt, slechts 1 vrouw is overleden.

» .... Het getal der verder ontslagenen uit de geneeskundige gestichten heeft in 1848 bedragen

niet krankzinnig bevonden 10
op verzoek (niet verbeterd) 23
» (verbeterd) 32

» .... Ziet men nu — dus eindigt het verslag — op deze afgeloopen vijf jaren terug, dan vindt men daarin gewis overvloedige stof, om zich over den voortgang dezer gewigtige zaak, waarin de dierbaarste belangen der lijdende menschheid zijn betrokken, innig te verheugen. Immers bevatten onze opgevolgde verslagen over dat tijdvak de meest overtuigende bewijzen, dat de geneeskundige gestichten voor krankzinnigen opvolgend aanmerkelijk zijn vooruitgegaan en verbeterd; dat orde, rust en arbeidzaamheid overal zijn toegenomen, en dat het aantal herstellingen regelmatig is geklommen. En moet men het dan ook, van den eenen kant, nog blijven betreuren, dat jaarlijks een aanzienlijk aantal krankzinnigen, die welligt, bij eene spoedige plaatsing in de geneeskundige gestichten, aan de maatschappij, aan hunne betrekkingen, aan zich zelven teruggegeven hadden kunnen worden, door hunne geheel verzuimde of te lang vertraagde plaatsing, in eenen onherstelbaren toestand geraken, zoo kan het echter van den anderen kant tot bemoediging strekken, dat wij onderscheiden gronden hebben aangevoerd, waaruit schijnt te blijken, dat het vertrouwen in het groote nut der gestichten over het algemeen meer en meer begint door te dringen. Hoogst gelukkig zullen wij ons achten, wanneer latere verslagen dit ons vermoeden in ruime mate mogen bevestigen."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Griekenland. — Het Engelsche ministeriele avondblad spreekt het door de *Times* gegeven berigt van het afbreken der onderhandelingen tusschen den baron Gros en den heer Wyse stellig tegen, en verzekert, » dat volgens de laatst ontvangen depêches de baron Gros met ijver, met alle uitzigt op een gunstig resultaat voortging met het verleenen der door Frankrijk aangeboden en door Engeland aangenomen goede diensten." De *Times* meent intusschen voor de juistheid zijner mededeeling te kunnen instaan, zegt dat die door nadere tijdingen uit Malta bevestigd worden, en noemt de verzekering van het ministeriele blad » eene officiele onwaarheid." De evengemelde berigten uit Malta van den 13den dezer houden in, dat aldaar brieven van den admiraal Parker ontvangen waren, volgens welke de baron Gros verklaard zou hebben de quaestie te ingewikkeld te hebben bevonden, om de verantwoordelijkheid eener beslissing op zich te nemen, en dat dien ten gevolge door den admiraal op nieuw een korte termijn zou gesteld zijn, binnen welken het Grieksche gouvernement aan de eischen van Engeland moet voldoen, bij gebreke waarvan de dwangmaatregelen hersteld zouden worden.

Italie. — Onderscheiden Parijssche dagbladen geven thans uitvoerige brieven uit Rome omtrent den plegtigen intogt van den Paus, die alle een sterk gekleurd tafereel ophangen van de geestdrift en vreugde waarmede Z. H. zou ontvangen zijn, en van de menigvuldige bewijzen van dankbaarheid die de Romeinsche bevolking bij deze gelegenheid aan den dag zou hebben gelegd jegens Frankrijk, aan hetwelk het gelukkige einde der revolutie te danken had. In de Duitsche bladen daarentegen vindt men op nieuw berigten uit Rome van den 13den dezer, waarin de aan den Paus ten deel gevallen ontvangst wel niet als ongunstig afgeschilderd, maar toch verzekerd wordt dat van den kant der bevolking zeer weinig aandoening of geestdrift is aan den dag gelegd geworden. De ontvangen berigten maken nog geen gewag van eenigen door den Paus genomen regerings-maatregel. De generaal Baraguay d'Hilliers zou Rome den 25sten dezer verlaten.

Frankrijk. — De zitting der wetgevende vergadering van eergisteren heeft niets belangrijks opgeleverd. De vergadering heeft met 451 tegen 41 stemmen de gelden, aangevraagd voor de viering van den verjaardag der proclamatie van de republiek, toegestaan, en zich vervolgens bezig gehouden met de begrooting voor het ministerie van binnenlandsche zaken. Eergisteren waren de maatregelen, door het gouvernement tot onderdrukking van eenige demokratische dagbladen genomen en die in de zitting van den 22sten reeds tot eene interpellatie aanleiding gegeven hadden, het onderwerp van alle gesprekken. Over het algemeen werden die maatregelen afgekeurd, en velen vreesden dat zij juist het tegendeel zouden bewerken van hetgeen men daarmede bedoelde.

Duitschland. — Een Berlijnsch ministerieel blad meldt onder dagteekening van den 22sten dezer: » Gisteren avond is, in tegenwoordigheid

Konings, eene bijeenkomst van den ministerraad gehouden, ook de generaal von Radowitz heeft deelgenomen, die tot uit Erfurt naar herwaarts overgekomen was. Wij vernemen regering besloten heeft de zittingen van het Erfurter parlement doen verdagen, maar de werkzaamheden, welke die vergadering verrigten heeft, door haar te laten voltooijen."

as bijzondere berigten uit Berlijn van den 22sten zou het sche kabinet het voorstel van Oostenrijk, om tot regeling van stie wegens de verlenging van het interim een congres van gegden van alle bondsstaten bijeen te roepen, stellig van de hand en van zijnen kant voorgesteld hebben, om de thans bevoorloopige centrale bonds-commissie te Frankfurt, onder oordelijkheid van de beide groote mogendheden, nog eenigen tijd ledoen blijven.

Sleeswijk-Holsteinsche afgevaardigden graaf Reventlow, Heinen Prehn, die te Kopenhagen eene nieuwe poging moeten regtstreeksche vredes-onderhandelingen met Denemarken aan te zijn den 18den dezer in genoemde hoofdstad aangekomen.

Weener regeringsblad van den 21sten dezer maakt een besluit van den 18den tot regeling der betrekkingen tusschen en de Kerk openbaar. Dat besluit behelst hoofdzakelijk de bepalingen: 1°. Aan de bisschoppen en hunne onderhoorigen vrij zich, zonder voorafgaand verlof van het wereldlijk gezag, n het geloof betreffende, tot den Paus te wenden en zijne ingen te ontvangen. 2o. De bisschoppen mogen, zonder vooraf-ergunning, over onderwerpen tot hunne bevoegdheid behoorende, he geestelijkheid en hunne gemeente vermaningen en verordeuitvaardigen, die zij echter gelijktijdig aan de overheden mededeelen. 3°. De verordeningen waarbij de kerkelijke overt dusverre belet werden kerkelijke straffen op te leggen, worden ken. 4°. De geestelijke overheid heeft het regt, om degenen lijke ambten niet naar behooren vervullen, te schorsen of en, met verlies van de aan die bedieningen verknochte inkomsten. het ten uitvoer leggen van zoodanige uitspraken kan de mededer wereldlijke overheid worden ingeroepen. Voorts verklaart , dat hij zijn regt tot benoeming van bisschoppen steeds met zetheid op eene voor het welzijn van Kerk en Staat bevorderje uitoefenen, en daarbij gaarne op den raad der overige bisletten zal.

LAND. — In de zitting van het lagerhuis van den 23sten heeft de wood voorgesteld, dat het huis bij een adres aan de Koningin ndringen op het instellen eener commissie, ten einde onderzoek te r den staat der Engelsche universiteiten, bij welke, volgens hem, isbruiken te verbeteren waren, en welker inrigting in geenen eed aan de behoeften van den tegenwoordigen tijd. Dit voorstel iding tot eene langdurige discussie. Vele leden ondersteunden bragten een aantal voorbeelden bij van stuitende misbruiken die voorziening vereischten. Het ontbrak echter ook niet aan bestrijhet voorstel. Sommigen van dezen ontkenden niet dat de univervoor menige verbeteringen vatbaar waren, maar betwistten, op n derzelver aard en oorsprong, aan het Huis het regt om ten initiatief te nemen. Anderen meenden dat die eerwaardige n de verwijten, die men daartegen inbragt, in geenen deele n, en dat het voorstel alleen het geheime doel had, om de der tot dusverre van de universiteiten uitgesloten dissenters te n, uit welken hoofde zij zich met hevigheid tegen hetzelve den. De minister Russell gaf te kennen, dat het gouvernement het voorstel, zoo als het daar lag, niet kon vereenigen, omeene onverdiende beschuldiging tegen de universiteiten bee in de laatste 20 jaren uit eigen beweging vele verbeterinvoerd, en voor zooverre zij niet door den wil der stichters mige collegien beperkt waren, veel gedaan hadden, om meer behoeften van den tegenwoordigen tijd te voldoen. Hij erkende n dat zij nog voor vele verbeteringen vatbaar waren, en was el dat de benoeming eener koninklijke commissie in dat opheilzaam zou kunnen werken; weshalve hij ten slotte verat het gouvernement aan de kroon eene voordragt tot het van zoodanige commissie zoude doen. De heer Heywood op zijn voorstel in. Niettemin werd met 273 tegen 31 besloten dit belangrijke onderwerp op een nader te bepalen verdere overweging te nemen.

BEURS-BERIGTEN.

23 April: 5 pcts. renten fr. 89.45; 3 pcts. idem fr. 55.60.
23 April: 3 pcts gecons. 96; Nederl. werk. sch. 4 pcts. 85⅜; ansche 37¼.

ADVERTENTIEN

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

heden den achttienden April 1800 vijftig ten verzoeke van ns *Roer*, van beroep Dienstmeid, wonende te Gieten, aan behoorlijk op de expeditie geregistreerd vonnis der Arrondissegtbank te Winschoten, van den twintigsten Junij 1800 negen en s toegestaan in dezen kosteloos te procederen, en uit kracht van verleend door bovengenoemde Regtbank bij vonnis van den n Februarij jl., stellende zij in dezen domicilie ten Kantore van *van der Tuuk*, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te en en aldaar wonende, die in dezen voor haar als Procureur

Jakob Lodewijks, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank oten en aldaar wonende, voor de *derde maal* Opgeroepen:

ns Roer, laatst gewoond hebbende te Veendam, welke zijne bij in den jare 1822 heeft verlaten zonder volmagt tot het n zijner belangen te hebben achtergelaten, of orde op het ner zaken te hebben gesteld;

erschijnen, hetzij in persoon, hetzij bij behoorlijk gemagtigde, r Arrondissements-Regtbank te Winschoten, zitting houdende oon locaal harer teregtzittingen, in het gebouw van Justitie op Woensdag den vier en twintigsten Julij aanstaande, des om tien ure; — ten einde alsdan,

n de opgeroepene zijne woonplaats, gevestigd te Veendam, in 1800 twee en twintig heeft verlaten, zonder volmagt tot het n zijner zaken te hebben gegeven of orde op het beheer ken te hebben gesteld;

en de laatste tijding van den Opgeroepene is een brief geschreven uit Nieuw Orleans en gedateerd den eersten Julij 1800 zeven en dertig, en debet geregistreerd te Winschoten den zesden Julij 1800 acht en veertig;

aangezien er geen verder bewijs van zijn Overlijden of Aanwezen bestaat;

aangezien de Eischeresse er belang bij heeft, dat bij vonnis van voormelde Regtbank wordt verklaard, dat er Regtsvermoeden bestaat van het Overlijden van den Opgeroepene, en zulks sedert den eersten Julij 1800 zeven en dertig;

aangezien na twee reeds vooraf gedane Oproepingen, de eerste de dato negen Julij 1800 negen en veertig, de tweede van den negenden November jl., ten zelfde einde, waarop noch de Gedaagde noch iemand van zijnentwege is verschenen, aan de Eischeresse bij bovengemeld vonnis verlof is verleend tot het doen eener Derde Openbare Dagvaarding, op den voet en de wijze bepaald bij het door bovengenoemde Regtbank verleend verlof van den twintigsten Junij 1800 negen en veertig, hetzij in persoon of bij behoorlijk gemagtigde van zijn aanwezen te doen blijken; zullende bij gebreke van dien door mijne Requirante worden gevorderd, dat door de bovengemelde Regtbank worde verklaard, dat er bestaat Regtsvermoeden van het Overlijden van den Opgeroepene, en zulks sedert den eersten Julij 1800 zeven en dertig, met veroordeeling in de kosten.

En heb ik Deurwaarder dit exploit gedaan door afschriften van hetzelve aan te plakken aan de voorname deur van het gebouw van Justitie, alwaar genoemde Regtbank zitting houdt, en aan het Gemeentehuis te Veendam, terwijl een derde afschrift van hetzelve aan den Heer Officier van Justitie bij gemelde Regtbank is overhandigd, die het oorspronkelijke met »gezien" heeft geteekend; terwijl tevens deze dagvaarding zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant*, zijnde dit dagblad bij bovenvermeld verlof aangewezen.

Mijne kosten hiervan bedragen, en debet, zonder registratie vijf gulden vijf en negentig cents. (Get.) *J. Lodewijks*, Deurwaarder.

Exploit	f 0.75	Gezien en afschrift ontvangen bij ons
Schrijfloon . . .	1.20	Officier van Justitie te Winschoten, den 18den
Repert.	0.10	April 1850. (Get.) *H. Sypkens.*
2 Aanslagen. . .	0.60	In debet geregistreerd te Winschoten, den
Visa.	0.30	negentienden April 1800 vijftig, deel 34, folio
Reiskosten. . .	3.00	164, recto vak 7, voor een gulden tien en een
		halven cent regt en 38 opcenten. De Ont-
	f 5.95	vanger, (get.) *De Cock.*

Voor Kopij conform,
M. VAN DER TUUK, *Procureur.*

*** Op heden, den achttienden April 1800 vijftig, ten verzoeke van *Grietje Hendriks Having*, wonende te Oude Pekela, aan wie bij behoorlijk op de expeditie geregistreerd Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Winschoten van 19 September 1800 negen en veertig, is toegestaan te dezer zake Kosteloos te Procederen, en uit kracht van een Verlof, verleend bij Vonnis van genoemde Regtbank, de dato twintig Februarij 1800 vijftig, occuperende in dezen voor mijne Requirante Mr. *M. van der Tuuk*, Procureur bij den Arrondissements-Regtbank te Winschoten en aldaar wonende, ten wiens Kantore zij domicilie kiest, heb ik *Jakob Lodewijks*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Winschoten en aldaar wonende,

Voor de *tweede maal* Opgeroepen:

Arie Kroeze, laatst gewoond hebbende te Oude Pekela, thans afwezend,

Om te verschijnen hetzij in persoon of bij behoorlijk gemagtigde ter rolle der Arrondissements-Regtbank te Winschoten, zitting houdende in het Gebouw van Justitie aldaar, op Maandag den drie en twintigsten Julij aanstaande des morgens om tien ure; — ten einde:

aangezien de opgeroepene, *Arie Kroeze*, Eheman van Eischeresse, in den jare 1800 vijf en twintig zijne woonplaats, gevestigd te Oude-Pekela, heeft verlaten;

aangezien na die verlating van deze zijne woonplaats, er bij de Eischeresse sedert den jare 1800 zeven en twintig geen tijding van den Dood of het Leven van genoemden haren Eheman is ingekomen;

aangezien Eischeresse thans wordt aangezocht om een nieuw Huwelijk aan te gaan;

aangezien Eischeresse, hiertoe genegen, tot het sluiten van een nieuw Huwelijk niet kan overgaan alvorens daartoe vergunning te hebben verkregen van de bovengenoemde Regtbank op de wijze bij de wet bepaald,

Alsdan van zijn aanwezen te doen blijken, bij gebreke waarvan door mijne Requirante verder zal worden voortgeprocedeerd op de wijze bij de Wet bepaald, ten einde van genoemde Regtbank vergunning te erlangen tot het aangaan van een nieuw Huwelijk.

En heb ik Deurwaarder dit Exploit gedaan door Afschrift van hetzelve aan te plakken zoo aan de voorname deur van het Gebouw van Justitie alwaar genoemde Regtbank zitting houdt, als aan het Gemeentehuis te Oude Pekela, terwijl een derde Afschrift van hetzelve is overhandigd aan den Heer Officier van Justitie bij gemelde Regtbank, die het origineel met *gezien* heeft geteekend, terwijl deze Dagvaarding zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant* en in de *Provinciale Groninger Courant*, dagbladen te dien einde aangewezen.

Mijne kosten bedragen, en debet, buiten de registratie drie gulden vijf en negentig cents. (Get.) *J. Lodewijks*, Deurwaarder.

Exploit . . .	f 0.75	Gezien en Afschrift ontvangen bij ons Officier van
Schrijfloonen .	1.20	Justitie te Winschoten, den 18den April 1800
Repert. . . .	0.10	vijftig. (Get.) *H. Sypkens.*
2 Aanslagen .	0.60	In debet geregistreerd te Winschoten, den negen-
Visa	0.20	tienden April 1800 vijftig, deel 34, folio 164,
Reiskosten . .	1.00	recto, vak acht, voor een gulden tien en een
		halven cent regt en 38 opcenten. De Ontvan-
	f 3.95	ger, (get.) *de Cock.*

Voor kopij conform,
M. VAN DER TUUK, *Procureur.*

*** Die iets te Vorderen hebben, Verschuldigd zijn, of Papieren of Gelden onder zich hebben, betreffende den Boedel van wijlen den Heer *Klaas van der Koog*, in leven Bierbrouwer en Korenmolenaar, gewoond hebbende en op den 18den April 1850 overleden te Gorinchem, gelieven daarvan Aan-, Op- en Overgifte te doen vóór den 15den Mei aanstaande, ten Sterfhuize van den Overledene te Gorinchem, op het einde van den Langendijk, Wijk B, N°. 157.

*** Bij minnelijke schikking, is de Vennootschap tusschen *Hendrikus le Blansch* en *Alexander Polak*, Boek- en Kantoordrukkers te 's Gravenhage, met den 18den April 1850, Ontbonden, en wordt de Drukkerij door den laatstgenoemde, die tevens met de Liquidatie der Ontbonden Firma is belast, aangehouden.

A, POLAK.

PRIJS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 22sten April 1850,

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Finantien, door de beëedigde Makelaars J. S. Wurfbain, G. A. van der A. Craandijk, A. van Hall, P. J. A. Sundorff, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofsz, D. Reul Ko C. van der Weijden Jr., L. H. Weetjen, en den Gedelegeerde L. Huijsinga Jr., ter voldoening aan het bepaalde bij art. 11 der wet van den 27sten December 1817, en voor zooverre de Buitenlandsche Effecten aangaat, naar aanleiding van art. wet van den 31sten Mei 1824, voor de regeling van het regt van successie van de waarde der effecten, actien en renten rende tot nalatenschappen, aan voornoemd regt onderworpen.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aang achterstallige interest gebragt, aangezien de te goed zijnde interest onder de getaxeerde waarde begrepen is.

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.	WAARDE.
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.		
Inschrijv. en Certific. Werk. Schuld.	2½	55¼ pct.
Dito en dito	3	64¾ »
Dito en dito	4	85½ »
Oblig. ten laste der O. I. bezitt.	4	84½ »
Schuldbekentenissen Amortisatie-Syndicaat	3½	86¾ »
Schatkist-biljetten	4	100 »
STAD AMSTERDAM.		
Schuldbekentenissen 1829	5	107 »
Losrenten 1845	4	99 »
STAD MIDDELBURG.		
Obligatien, genegotieerd à 3 pct	½	9 »
Kansbiljetten	..	6¾ »
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIEN.		
Actien in de Nederl. Bank (met bijberekening van rente à 4 pCt.)	..	142 pct.
Aandeelen in de Handel-Maatschappij (met bijberekening van rente à 4½ pCt.)	..	163 »
Dito dito in blanco.	4½	157 »
Dito Amsterdamsch Entrepôt-dok	4½	99 »
Aand. Holl.-IJzeren-Spoorwegm.	..	55½ »
Leening, dito A°. 1844	4½	97 »
Obligatien Rhijn-Spoorweg.	4½	89 »
Dito Haarlemmer-Meer	5	102 »
Dito dito	4½	95 »
Dito dito	4	88½ »
Dito in de Maatschappij van Weldadigheid, bij Vlaer en Kol	5½	60 »
Dito in dito, bij idem	5	53 »
Dito in dito, bij idem.	4½	49 »
Dito in de gecedeerde Oost-Vriesche Domeinen	..	f 600.00
Dito Concordia res parvae crescunt bij Ketwich en Voombergh.	..	65 pct.
Aandeelen in assurantie-compagnien, bij Heemskerk en van den Broeke	..	334 »
» Spengler en de Waal.	..	181 »
» ten Sande en Jarman	..	247 »
» Croese en Blancke	..	231 »
» Lankhorst en Ravesteijn.	..	159½ »
» J. Zuijderhoff en A. van de Poll	..	125 »
» L. Bouman.	..	164 »
» Boolen en Lugt.	..	133 »
» A. van Bosse	..	136 »
Dito Societeit van Levensverzekeringen, bij P. Langerhuizen, opgerigt A°. 1807	4	162 »
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.		
ENGELAND.		
Het divid. vervalt.		
Actien in de O. I. Comp. Jan. en Julij	..	265 pct.
Dito Bank. April en Oct.	..	205 »
Gered. 3 pcts. annuit. April en Oct.	..	95½ »
Geconsolid. 3 pcts dito. Jan. en Julij	..	95 »
Wisselkoers	..	f 12.02½
RUSLAND.		
Obligatien bij Hope en Comp, neg. 1798 en 1816.	5	103½ pct.
Dito, bij dito, 1828 en 1829	5	103¾ »
1) Inschrijving op het Grootboek in assignaten.	6	63½ »
1) Certificaten van dito, diverse administratie-kant. te Amsterdam.	6	64 »
1) (Den roebel te rekenen op één gulden.)		
2) Inschrijvingen in zilver.	6	111 »
2) Dito en Certificaten dito Ao. 1831 en 1833	5	94 »
2) Certificaten van dito, administratie Hamburg Ao. 1820	5	97 »

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.	WAARDE.
RUSLAND. (*Vervolg*)		
2) Certificaten van inschrijving, administratie Amsterdam	5	96½ pct.
2) Obligatien van dito, te Londen	5	99½ »
Dito dito dito	4½	95 »
2) Inschrijving en certificaten van dito bij Hope en Co. c. s.	4	85½ »
2) Dito bij Stieglitz en Co.	4	85 »
2) Poolsche Schatkist-Oblig. Neg. 29 Febr. 1844.	4	73½ »
2) (Den roebel te rekenen op twee gulden.)		
Aandeelen Polen, 1829, van fl. 300.	..	f 215.00
Dito dito, 1835, van fl. 500	..	» 142.50
OOSTENRIJK.		
Obligatien op de Weener Bank, genegotieerd bij Goll en Comp.	5	83½ pct.
Dito, bij idem	4½	68½ »
Dito, bij idem.	4	68 »
Dito, supplementaire letter G en O.	4	62 »
Dito, bij Osy en Zoon.	5	82½ »
Dito, bij idem.	4½	67½ »
Dito, bij idem.	4	66½ »
Certificaten van originele Weener obligatien, bij Goll en Comp.	2½	40 »
3) Obligatien, Weener metalliek	5	75¼ »
3) Dito.	4½	66 »
3) Dito	4	58 »
3) Dito.	3	44 »
3) Dito	2½	40½ »
3) Dito.	1	15¼ »
3) Dito rente betaalb. te Amsterdam.	5	81½ »
3) (Den Weener florijn te rekenen op f 1.25 Ned. Cour.)		
Aandeelen in de Oostenrijksche Bank te Weenen	3	f 1100.00
Dito neg. 25 millioen groot Weener flor. 500.	..	» 850.00
Dito dito, W. fl. 250	..	» 278.00
FRANKRIJK.		
Inschrijving en Certificaten	5	83½ pct.
Dito dito	3	51¼ »
Actien in de Fransche Bank en Certificaten van dito	..	f 1000.00
(Den frank te rekenen op 50 cents.)		
BELGIË.		
4) Oblig. Negotiatie 1838	3	63 pct.
4) Dito, 1836.	4	79½ »
4) (Den frank te rekenen op 47½ cents.)		
Dito Losrenten. A°. 1840	5	97 »
(Het pond sterling gerekend op f 12.)		
5) Inschrijving en Certificaten	2½	46½ »
5) Obligatien	4½	84½ »
5) (Den frank te rekenen op 50 cents.)		
PRUISSEN.		
Aandeelen leening A°. 1832	..	f 180.00
SPANJE.		
6) Obligatien Londen, A°. 1834 à 85 p. st.	5	11 pct.
6) Dito dito à 510 p. st.	5	11½ »
6) Dito Onbepaalde.	5	10¾ »
6) Dito van Ao. 1842.	3	36¼ »
6) Dito Passive Schuld	..	3¼ »
6) (De 85 p. st. te rekenen op f 1000 Ned. cour.)		
7) Oblig. Binnenlandsche schuld	3	29⅔ »
7) Uitg. sch., Parijs	..	3¾ »
7) (De piaster gerekend op f 2.50 Ned. Court.)		
PORTUGAL.		
8) Oblig. A°. 1840 p. st. 100 thans	4	35 »
8) Dito A°. 1845 p. st. 100	4	36¼ »
8) (Het pond sterling gerekend op f 12.)		
Dito, Binnenlandsche Schuld	5	38 »
(De 1000 M Reis gerekend op f 2700.)		
ITALIË.		
Certificaten Monte di Milano, bij S. en D. Saportas, c. s.	5	72 »
(De 100 lires te rekenen op f 46 Ned. Court.)		

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. pct.
PAUSELIJKE STAAT.	
Obligatien genegotieerd te Parijs	5
Geconverteerde, bij J. van Beeck Vollenhoven, c. s.	5
(De lire te rekenen op 50 cents.)	
NAPELS.	
Certificaten van 5 pcts geconsolideerde schuld, bij Lamaison en Bouwer	5
(De lire te rekenen tegen 50 cents.)	
DENEMARKEN.	
Obligatien	4
Dito	3½
9) Dito genegotieerd te Londen.	3
Dito dito 1849.	5
AMERIKA.	
Obligatien neg. op de steden Washington, Alexandrie en Georgetown, bij D. Crommelin en Soonen	5
9) Obl. van de Citizens-bank in Louisiana Ao. 1836 en 1837.	5
9) Obl. v. de bank te Philadelphia, bij Rothschild.	..
Dito dito bij Hope en Comp., no. 1 à 5,500	..
Dito bij dito, no. 5,501 à 10,000	..
MEXICO.	
9) Oblig. genegotieerd te Londen, geconverteerde, A°. 1846	5
BRAZILIË.	
9) Obligatien, genegotieerd te Londen bij Rothschild 1824 p. st. 100	5
9) Idem. » 200	5
9) Dito dito bij J. L. Goldsmid, 1843. p. st. 100 en 200	5
9) Dito dito bij Samuel en Philips, 1839 p. st. 100 en 200	5
COLUMBIA.	
9) Obligatien, ex Venezuela en ex Grenada	..
VENEZUELA.	
9) Obligatien 6 pct. thans.	3
9) Uitgestelde schuld	..
NIEUW GRENADA.	
9) Obligatien 6 pct. thans.	[illegible]
9) Uitgestelde schuld.	..
PERU. 9)	
9) Obligatien, genegotieerd te Londen 6 pct. thans.	4½
9) Uitgestelde schuld	..
9) (Het pond sterling te rekenen op f 12.)	

—

WISSELKOERSEN

ter Beurze van Amsterdam

Madrid.	op 3/m.	f 2.46	per [illegible]
Lissabon	» 3 »	» 42.00	» [illegible]
Napels	» 2 »	» 81.50	» [illegible]
Parijs.	» Kort	» 56.62½	» [illegible]
Londen	» »	» 12.07½	» [illegible]
Hamburg	» »	» 35.06	» [illegible]
Weenen.	» 6/w.	» 30.00	» [illegible]
St. Petersburg.	» 2/m.	» 1.86½	» [illegible]

Amsterdam, dato als boven.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ,